

HELSE-, MILJØ- OG SIKKERHETS DATABLAD

I samsvar med forskrift (EU) nr. 1907/2006 (REACH) artikkel 31, tillegg II med endringer.

Avsnitt 1: Identifikasjon av kjemikaliet/blandingen og ansvarlig firma

1.1 Produktidentifikator

Produktnavn: EP260

Produktnr.: 000001014979

1.2 Relevante, identifiserte bruksområder for stoffet eller blandingen, og bruksområder som frarådes

Identifisert bruk: Fremkallerløsning for offsetplater

Bruk som blir frarådd: Bare for industriell bruk og yrkesbruk.

1.3 Detaljer om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Produsent

Agfa Graphics NV
Septestraat 27
2640 Mortsel
Belgium

telefon: +32 3 4442111

faks: +32 3 4447094

E-post: electronic.sds@agfa.com

Nasjonal leverandør

Agfa Graphics NV
Norway Branch
Sandakerveien 121
NO-0484 Oslo
Norge

telefon: +47 67 058800

faks: +47 67 058888

Kontaktperson: T. Jarsäter

E-post: nordic_envir@agfa.com

1.4 Nødtelefonnr.:

Agfa Graphics Nordiske miljøavdeling : Telefon +46 8 7936561

Telefonnummer for nødstilfelle : Giftinformasjonen +47 22 591300

Avsnitt 2: Fareidentifikasjon

2.1 Klassifisering av stoffet/blandingen

Produktet er klassifisert i følge gjeldende lovgivning.

Klassifisering ifølge EU-forskrift nr. 1272/2008, med endringer.

Helsefarer

Hudirritasjon
Alvorlig øyeskade

Kategori 2
Kategori 1

H315: Irriterer huden.
H318: Gir alvorlig øyeskade.

2.2 Etikettelementer

Inneholder: potassium silicate

Signalord: Fare

Fareerklæring(er): H318: Gir alvorlig øyeskade.
H315: Irriterer huden.

Anbefalt Forholdsregel

Forebygging: P280: Benytt vernehansker /verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.

Svar: P310: Kontakt GIFTINFORMASJONSSENTRALEN/lege/...øyeblikkelig
P305+P351+P338: VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.
P332+P313: Ved hudirritasjon: Søk legehjelp.
P362+P364: Ta av forurensede klær og vask dem før gjenbruk.

Avhending: P501: Innhold/beholder leveres til et passende behandlings- og deponeringsanlegg i samsvar med gjeldende lover og forskrifter og med produktets karakter ved leveringen.

2.3 Andre farer

Oppfyller ikke PBT (persistent/bioakkumulativ/toksisk)-kriterier Oppfyller ikke vPvB (svært persistent/svært bioakkumulativ)-kriterier

Avsnitt 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.2 Blanding

Generelle opplysninger: Data ikke tilgjengelig.

Kjemisk betegnelse	Konsentrasjon	CAS-nr.	EU-nummer	REACH-registreringsnr.	M-Faktor:	Merknader
potassium silicate	5 - <10%	1312-76-1	215-199-1	01-2119456888-17-0001	Data ikke tilgjengelig.	

* Alle konsentrasjoner er i vektprosent hvis ingrediensen ikke er en gass. Gasskonsentrasjoner oppgis i volumprosent.

Dette stoffet har yrkesmessig eksponeringsgrense®.

PBT: Persistent, bioakkumulerende og toksisk stoff.

vPvB: meget persistent og meget bioakkumulerende.

Klassifisering

Kjemisk betegnelse	Klassifisering	Merknader
potassium silicate	Skin Corr.: 1B: H314 Eye Dam.: 1: H318	

CLP: Forskrift nr. 1272/2008.

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak**4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**

Innånding:	Flytt personen ut i frisk luft.
Øyekontakt:	Skylt straks med mye vann.
Hudkontakt:	Ta av kontaminerte klær, og vask huden grundig med såpe og vann når arbeidet er ferdig.
Inntak/svelging:	Skylt munnen grundig.

4.2 De viktigste symptomene og effektene, både akutte og forsinkede: Se avsnitt 11 for ytterligere informasjon om helsefare.

4.3 Indikasjon av all øyeblikkelig medisinsk hjelp og spesifikk behandling som er nødvendig

Farer:	Data ikke tilgjengelig.
Behandling:	Hud- og/eller øyekontakt. Skylt grundig med vann i minst 15 minutter. Søk legehjelp.

Avsnitt 5: Brannsløkkingstiltak

Generelle Brannfarer: Ingen uvanlig brann- eller eksplosjonsfare angitt.

5.1 Brannsløkkingsmidler

Egnete brannsløkkingsmedier: Ved brannsløkking benyttes skum, karbondioksid, pulver eller vanntåke.

Uegnete brannsløkkingsmedier: Ikke bruk vannstråle ved brannsløkking, da dette vil spre brannen.

5.2 Spesielle farer forbundet med stoffet eller blandingen: Ved brann kan det dannes helseskadelige gasser.

5.3 Råd til brannmenn

Særlige brannsløkkingstiltak: Data ikke tilgjengelig.

Spesielt verneutstyr for brannmenn: Bruk bærbart åndedrettsvern og heldekkende verneutstyr ved brann.

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

- 6.1 Personforholdsregler, verneutstyr og nødprosedyrer:** Bruk personlig verneutstyr. Verneutstyr skal tas på før man går inn i faresonen.
- 6.2 Miljøverntiltak:** Unngå utslipp til miljøet. Forhindre ytterligere lekkasje eller søl dersom det er forsvarlig. Ikke kontaminer vannkilder eller kloakk. Underrett kommuneingeniør/miljøsjef ved større utslipp.
- 6.3 Metoder og materiell for avgrensning og opprenskning av utslipp:** Stopp strømmingen av materialet, hvis det ikke medfører noen risiko. Sugess opp med sand eller annet inert, absorberende materiale.
- 6.4 Referanse til andre avsnitt:** For personlig beskyttelse, se seksjon 8. Hvis du ønsker mer informasjon om avhending, kan du se avsnitt 13.

Avsnitt 7: Håndtering og lagring:

- 7.1 Forholdsregler for sikker håndtering::** Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Bruk egnet, personlig verneutstyr. Følg yrkeshygienisk praksis.
- 7.2 Forhold for sikker oppbevaring, inkludert eventuelle uforlikeligheter:** Må lagres atskilt fra uforlikelige materialer.
- 7.3 Spesifikk sluttbruk:** Bare for industriell bruk og yrkesbruk.

Avsnitt 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

8.1 Kontrollparametre

Yrkesmessige Eksponeringsgrenser

Ingen av komponentene er tildelt eksponeringsgrense.

Biologiske Grenseverdier

Ingen.

DNEL-verdier

Kritiske komponenter	type	Eksponeringsmåte		Merknader
potassium silicate	Arbeidere	Hud	1,49 mg/kg	Toksisitet ved gjentatt dose
	Arbeidere	Innånding	5,61 mg/m ³	Toksisitet ved gjentatt dose
	Befolkningen generelt	Hud	0,74 mg/kg	Toksisitet ved gjentatt dose
	Befolkningen generelt	Oralt	0,74 mg/kg	Toksisitet ved gjentatt dose
	Befolkningen generelt	Innånding	1,38 mg/m ³	Toksisitet ved gjentatt dose
Potassium hydroxide	Arbeidere	Innånding	1 mg/m ³	Irriterer luftveiene.
	Befolkningen generelt	Innånding	1 mg/m ³	Irriterer luftveiene.

PNEC-verdier

Kritiske komponenter	Miljørom		Merknader
potassium silicate	Vannmiljø (ferskvann)	7,5 mg/l	
	Kloakkrenseanlegg	348 mg/l	
	Vannmiljø (havvann)	1 mg/l	
	Vannmiljø (intermitterende utslipp)	7,5 mg/l	

8.2 Forebyggende tiltak

Egnede

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.

Konstruksjonsmessige

Kontrolltiltak:

Individuelle vernetiltak, som personlig verneutstyr

Generelle opplysninger:

Bruk påkrevd personlig verneutstyr. Personlig verneutstyr bør velges i følge CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr. Følg opplæringsanvisningene når du håndterer dette materialet.

Øye-/ansiktsvern:

Tettsluttende beskyttelsesbriller. EN 166.

Hudvern

Håndvern:

Ved risiko for direkte kontakt eller sprut bør det brukes vernehansker.(EN374) Bruk vernehansker som tåler kjemikalier ved langvarig eller gjentatt kontakt. Butylgummi. Hansketykkelse: > 0,70 mm Gjennombruddstid: > 480 min Ved risiko for sprut: Nitrilgummi. Best egnet er nitrilhansker, men væsken kan trenge gjennom hanskene. Skift derfor hansker ofte. Hansketypen må velges i samarbeid med hanskeleverandøren, som kan opplyse om hanskematerialets gjennomtrengningstid.

Andre:

Verneklær : klær med lange ermer EN13688

Respirasjonsvern:

Ved utilstrekkelig ventilasjon må det brukes egnet åndedrettsvern. Søk råd hos den lokale arbeidsledelsen.

Hygienetiltak:

Hold alltid god personlig hygiene, for eksempel vasking etter håndtering av materialet og før du spiser, drikker eller røyker. Vask arbeidsklær regelmessig for å fjerne forurensninger. Kast forurensset fottøy hvis det ikke kan renses.

Miljøkontroll:

Må ikke tømmes i kloakkavløp.

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Utseende

Fysisk tilstand:

flytende

Form:

flytende

Farge:

Fargeløs.

Lukt:

Luktløs.

Luktterskel:	Data ikke tilgjengelig.
pH-verdi:	13,3 (25 °C)
frysepunkt:	< 0 °C
Kokepunkt:	> 100 °C
Flammepunkt:	Data ikke tilgjengelig.
Fordampningshastighet:	Data ikke tilgjengelig.
Brennbarhet (faststoff, gass):	Data ikke tilgjengelig.
Ekspljosjonsgrense, øvre (%):	Data ikke tilgjengelig.
Ekspljosjonsgrense, nedre (%):	Data ikke tilgjengelig.
Damptrykk:	23,00 hPa (20 °C)
Damptetthet (luft=1):	Data ikke tilgjengelig.
Relativ tetthet:	1,0680 (20 °C)
Løselighet(er)	
Vannløselighet:	Data ikke tilgjengelig.
Løselighet (annen):	Data ikke tilgjengelig.
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann:	Data ikke tilgjengelig.
Selvantennelsestemperatur:	Data ikke tilgjengelig.
dekomponeringstemperatur:	Data ikke tilgjengelig.
Viskositet:	Data ikke tilgjengelig.
Ekspljosjonsegenskaper:	Data ikke tilgjengelig.
Oksideringsegenskaper:	Data ikke tilgjengelig.

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1 Reaktivitet:	Materialet er stabilt under normale forhold. Materialet er stabilt under normale forhold.
10.2 Kjemisk Stabilitet:	Materialet er stabilt under normale forhold.
10.3 Mulighet for Farlige Reaksjoner:	Materialet er stabilt under normale forhold.
10.4 Forhold som må Unngås:	Unngå varme eller forurensing.
10.5 Materialer å Unngå:	Data ikke tilgjengelig.
10.6 Farlige Spaltningsprodukter:	Ved oppvarming og brann kan det dannes skadelige damper/gasser.

Avsnitt 11: Toksikologiske opplysninger

Opplysninger om sannsynlige eksponeringsveier

Innånding:	Innånding er den primære eksponeringsveien. I høye konsentrasjoner kan damper, gasser eller tåker irritere nese, svelg og slimhinner.
Inntak/svelging:	Kan svelges ved et uhell. Svelging kan forårsake irritasjon og uvelhet.
Hudkontakt:	Moderat hudirriterende ved langvarig eksponering.

Øyekontakt: Kontakt med øynene er mulig, og må unngås.

11.1 Toksikologiske opplysninger

Akutt toksisitet

Svelging

Produkt: Ikke klassifisert for akutt toksisitet, basert på tilgjengelige data.

Spesifisert(e) stoff(er)

potassium silicate LD 50 (Rotte): > 5.000 mg/kg

Hudkontakt

Produkt: Ikke klassifisert for akutt toksisitet, basert på tilgjengelige data.

Spesifisert(e) stoff(er)

potassium silicate LD 50 (Rotte): > 5.000 mg/kg

Innånding

Produkt: ATEmix29,86 mg/l Damp

Spesifisert(e) stoff(er)

potassium silicate Data ikke tilgjengelig.

Toksisitet ved gjentatt inntak

Produkt: Data ikke tilgjengelig.

Spesifisert(e) stoff(er)

potassium silicate LOAEL (Lowest observed adverse effect level) - Lavest påvist negativ virkningsnivå (mus(Kvinnelig, Mannlig), Oralt, 90 d): 716 mg/kg

Etsing/Irritasjon på Huden:

Produkt: Data ikke tilgjengelig.

Spesifisert(e) stoff(er)

potassium silicate in vivo (kanin): Moderat irriterende

Alvorlig Øyeskade/-

Irritasjon:

Produkt: Data ikke tilgjengelig.

Spesifisert(e) stoff(er)

potassium silicate in vivo (kanin, 24 hrs): Slightly irritating

Åndedrett- eller

Hudsensibilisering:

Produkt: Data ikke tilgjengelig.

Spesifisert(e) stoff(er)

potassium silicate Data ikke tilgjengelig.

Mutagenisitet på Kimceller**In vitro**

Produkt: Data ikke tilgjengelig.

Spesifisert(e) stoff(er)

potassium silicate Data ikke tilgjengelig.

In vivo

Produkt: Data ikke tilgjengelig.

Spesifisert(e) stoff(er)

potassium silicate Data ikke tilgjengelig.

Kreftfremkallende evne

Produkt: Data ikke tilgjengelig.

Spesifisert(e) stoff(er)

potassium silicate Data ikke tilgjengelig.

Reproduksjonstoksisitet

Produkt: Data ikke tilgjengelig.

Spesifisert(e) stoff(er)

potassium silicate Data ikke tilgjengelig.

Toksisitet for Bestemte Målorganer - Enkelt Eksponering

Produkt: Data ikke tilgjengelig.

Spesifisert(e) stoff(er)

potassium silicate Data ikke tilgjengelig.

Toksisitet for Bestemte Målorganer - Gjentatt Eksponering

Produkt: Data ikke tilgjengelig.

Spesifisert(e) stoff(er)

potassium silicate Data ikke tilgjengelig.

Fare for Aspirering

Produkt: Data ikke tilgjengelig.

Spesifisert(e) stoff(er)

potassium silicate Data ikke tilgjengelig.

Avsnitt 12: Økologiske opplysninger**12.1 Toksisitet**

Akutt toksisitet**Fisk****Produkt:** Data ikke tilgjengelig.**Spesifisert(e) stoff(er)**

potassium silicate LC 50 (Leuciscus idus, 48 h): > 146 mg/l (Static) eksperimentelle resultat

Vannlevende, Virvelløse Dyr**Produkt:** Data ikke tilgjengelig.**Spesifisert(e) stoff(er)**

potassium silicate EC50 (24 h): > 146 mg/l (Static) eksperimentelle resultat

Kronisk giftighet**Fisk****Produkt:** Data ikke tilgjengelig.**Spesifisert(e) stoff(er)**

potassium silicate Data ikke tilgjengelig.

Vannlevende, Virvelløse Dyr**Produkt:** Data ikke tilgjengelig.**Spesifisert(e) stoff(er)**

potassium silicate Data ikke tilgjengelig.

Toksisitet for vannlevende planter**Produkt:** Data ikke tilgjengelig.**Spesifisert(e) stoff(er)**

potassium silicate Data ikke tilgjengelig.

12.2 Stabilitet og Nedbrytbarhet**Biologisk nedbryting****Produkt:** Data ikke tilgjengelig.**Spesifisert(e) stoff(er)**

potassium silicate Data ikke tilgjengelig.

BOD/COD-forhold**Produkt** Data ikke tilgjengelig.**Spesifisert(e) stoff(er)**

potassium silicate Data ikke tilgjengelig.

12.3 Potensial for Bioakkumulering**Produkt:** Data ikke tilgjengelig.

Spesifisert(e) stoff(er)

potassium silicate

Data ikke tilgjengelig.

12.4 Mobilitet i Jord:

Data ikke tilgjengelig.

Kjent eller forventet utslipp i miljøet

potassium silicate

Data ikke tilgjengelig.

12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurderinger:

potassium silicate

Oppfyller ikke PBT (persistent/bioakkumulativ/toksisk)-kriterier Oppfyller ikke vPvB (svært persistent/svært bioakkumulativ)-kriterier

Data ikke tilgjengelig.

12.6 Andre Skadelige Virkninger:

Data ikke tilgjengelig.

Avsnitt 13: Instrukser om deponering**13.1 Avfallsbehandlingsmetoder****Generelle opplysninger:**

Avhendingshensyn (inkludert avhending av kontaminerte beholdere eller emballasje) Avhend avfallet ved et egnet behandlings- og avhendingsanlegg i samsvar med gjeldende lover og regler, og egenskapene til produktet ved avhendingstidspunktet.

Metoder til fjerning:

Vaskes før deponering. Avhendes til sertifiserte stasjoner

Avsnitt 14: Transportopplysninger**ADR**

14.1 UN-nummer:	Ikke regulert.
14.2 Korrekt Transportnavn, UN:	Ikke regulert.
14.3 Transportfareklasse(r)	Ikke regulert.
14.4 Emballasjegruppe:	Ikke regulert.
14.5 Miljøfarer:	Ikke regulert.
14.6 Spesielle forholdsregler for brukeren:	Ikke regulert.

RID

14.1 UN-nummer:	Ikke regulert.
14.2 Korrekt Transportnavn, UN:	Ikke regulert.
14.3 Transportfareklasse(r)	Ikke regulert.
14.4 Emballasjegruppe:	Ikke regulert.
14.5 Miljøfarer:	Ikke regulert.
14.6 Spesielle forholdsregler for brukeren:	Ikke regulert.

IMDG

14.1 UN-nummer:	Ikke regulert.
14.2 Korrekt Transportnavn, UN:	Ikke regulert.
14.3 Transportfareklasse(r)	Ikke regulert.
14.4 Emballasjegruppe:	Ikke regulert.

- 14.5 Miljøfarer: Ikke regulert.
14.6 Spesielle forholdsregler for brukeren: Ikke regulert.

IATA

- 14.1 UN-nummer: Ikke regulert.
14.2 Korrekt Transportnavn, UN: Ikke regulert.
14.3 Transportfareklasse(r) Ikke regulert.
14.4 Emballasjegruppe: Ikke regulert.
14.5 Miljøfarer: Ikke regulert.
14.6 Spesielle forholdsregler for brukeren: Ikke regulert.

14.7 Transport i bulk, ifølge vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-koden: ikke anvendelig.

Avsnitt 15: Regelverksmessige opplysninger**15.1 Sikkerhets-, helse- og miljøforskrifter/-lovverk som er spesifikke for stoffet eller blandingen:****EU-forskrifter**

Forskrift (EU) nr. 2037/2000, Stoffer som nedbryter ozonlaget: ingen

Forskrift (EU) nr. 850/2004, Persistent, organisk forurensning: ingen

Forskrift (EU) nr. 689/2008, Import og eksport av farlige kjemikalier: ingen

Forskrift (EU) nr. 1907/2006 REACH annekse XIV, Stoffer som krever godkjenning, med endringer: ingen

Forskrift (EU) nr. 1907/2006 annekse XVII, Stoffer med restriksjoner på markedsføring og bruk: ingen

Direktiv 2004/37/EØF, Vern av arbeidstakerne mot fare ved å være utsatt for kreftfremkallende eller mutagene stoffer på arbeidsplassen.: ingen

Direktiv 92/85/EØF: Iverksetting av tiltak som forbedrer helse og sikkerhet på arbeidsplassen for gravide arbeidstakere og arbeidstakere som nylig har født eller som ammer: ingen

Direktiv 96/82/EF (Seveso II): Kontroll med farene for større ulykker med farlige stoffer: ingen

EUs forskrift nr. 166/2006 PRTR (Register over utslipp og transport av forurensende stoffer), vedlegg II: Forurensende stoffer: ingen

Direktiv 98/24/EF, Vern av arbeidstakernes helse og sikkerhet mot risiko i forbindelse med kjemisk agens på arbeidsplassen:

Kjemisk betegnelse	CAS-nr.	Konsentrasjon
Potassium hydroxide	1310-58-3	0,1 - 1,0%

Nasjonale forskrifter

Deklarasjonsnummer (PRN- : 57863
nr.)

15.2 Vurdering av kjemisk sikkerhet: Det er ikke utført kjemisk sikkerhetsvurdering.

Avsnitt 16: Andre opplysninger

Revisjonsinformasjon: Ikke relevant. Ikke relevant.

Referanser til litteratur og datakilder: Data ikke tilgjengelig.

Innholdet i H-setningene i avsnitt 2 og 3

H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
H318 Gir alvorlig øyeskade.

Opplæringsinformasjon: Data ikke tilgjengelig.

Klassifisering ifølge EU-forskrift nr. 1272/2008, med endringer.

Skin Irrit. 2, H315
Eye Dam. 1, H318

ANDRE OPPLYSNINGER: Dette sikkerhetsdatablad er utformet i overenstemmelse med EU-Direktivene og norske forskrifter.

Utgivelsesdato: 22.06.2016

HMS-databladnr.:

Ansvarsfraskrivelse: Disse opplysningene er gitt uten noen form for garantier. Opplysningene er korrekt i følge vår overbevisning. Disse opplysningene bør brukes som grunnlag for uavhengige vurderinger av metoder for å sikre arbeidsmiljøet og miljøet generelt.